

Tabel 3

Kvælstofanvendelse, kg N/ha, i landets forskellige amter. Fra Landbrugsstatistik 1955 og 1980. Her efter Klausen (1983).

Amt	Husdyrgødning		Handelsgødning	
	1955	1980	1955	1980
Nordøstsjælland	65	43	32	132
Vestsjælland	71	58	24	115
Storstrøm	62	40	40	126
Bornholm	77	76	23	102
Fyn	80	69	28	122
Sønderjylland	64	85	18	138
Ribe	69	93	19	145
Vejle	72	87	27	149
Ringkøbing	64	90	20	146
Århus	74	75	28	134
Viborg	79	101	20	133
Nordjylland	74	90	20	141

Tabel 4

Husdyrgødningernes næringsstofindhold. Efter: Landbrugsministeriet (1984).

	Tørstof pct.	Total-N	NH ₄ ⁺ -N	P	K
		kg/tons			
<i>Fast gødning</i>					
Kvæg	23,3	5,7	1,2	1,9	3,3
Svin	21,6	6,6	2,2	3,5	3,2
<i>Gylle</i>					
Kvæg	6,8	3,8	2,2	0,7	3,2
Søer + smågrise	2,2	2,9	2,1	0,6	1,4
Slagtesvin	5,0	5,4	3,8	1,3	2,3
<i>Ajle</i>					
Kvæg		4,0	3,8	0	6,5
Svin		4,0	3,8	0	2,0

Det ses, at husdyrgødninger indeholder ammoniakkvælstof og organisk bundet kvælstof (total-N ÷ NH₃-N) i varierede mængder. Ammoniakkvælstoffet er direkte plantetilgængeligt, men en større eller mindre del af det tabes ved fordampning. Det organisk bundne kvælstof kan først udnyttes efterhånden som de organiske bestanddele nedbrydes. En del af dette kvælstof når ikke at blive plantetilgængeligt i den første afgrødes vækstperiode, men mineraliseringen og nitrattildannelsen kan fortsætte efter høst, så

man kan få NO₃⁻udvaskning i den følgende Vinter.

Forholdet medfører, at husdyrgødningskvælstof tildeles en virkningsfaktor, som er mindre end 1, samt at gødningen får en vis eftervirkning for den følgende afgrøde. Faktorens størrelse afhænger af ammoniakfordampningstab. Den afhænger også af, hvor lang vækstperiode den gødede afgrøde har.

Lysimeterforsøg ved Askov (Kjellerup og Klausen (1983)) illustrerer disse forhold. De viser, at man – navnlig på sandjord – får